

2. पाणिनीय (von पाणिनि) adj. zu Pāṇini in *Beziehung stehend*, von ihm verfasst: शिखा Ind. St. 4, 343. व्याकरणम् und पाणिनीय n. die von P. verfasste Grammatik P. 4, 2, 66, Sch. 3, 115, Sch. पाणिनिना प्रोक्तं पाणिनीयम् 2, 64, Sch. Çiç. 19, 75. Vop. 7, 15. अश्विभ्यदिदे शस्त्रं पाणिनीयोपमर्दकम् KATUŚ. 7, 12. m. ein Schüler —, Anhänger des Pāṇini und seiner Grammatik P. 4, 2, 64, Sch. 6, 2, 36, Sch. SIDDH. K. 233, b, 16. Verz. d. Oxf. H. No. 367, Çl. 1. °मत्तर्पण Titel einer Schrift ebend. No. 353. 356. पाणिनेय s. Ind. St. 4, 357. 359.

पाणिंधम (पाणिम्, acc. von पाणि, + धम) adj. P. 3, 2, 37. Vop. 26, 54. in die Hände blasend, wobei man in die Hände bläst: अघ्नन् P., Sch. viell. eine Reiss, auf der man sich in die Hände bläst, d. i. friert.

पाणिंधय (पाणिम् + धय) adj. Vop. 26, 54.

पाणिपात्र (पा° + पा°) adj. die Hand als Trinkgeschirr brauchend, aus der Hand trinkend Spr. 341.

पाणिपीडन (पा° + पी°) n. das Drücken der Hand (der Jungfrau), Heirath AK. 2, 7, 56. H. 517. Ind. St. 5, 297.

पाणिप्रणयिन् (पा° + प्र°) adj. von der Hand geliebt so v. a. an oder in der Hand sich befindend; davon nom. abstr. °प्रणयिता f.: यस्य पाणिप्रणयिता कृपाणे समुपागते so v. a. in die Hand genommen RĪĠA-TAR. 3, 390. °प्रणयिनी die Geliebte der Hand, Ehefrau: भवान्पाणिप्रणयिनीं विदधातु पुनर्भुवम् mache die Erde wieder zu deiner Gattin so v. a. übernimmt wieder die Regierung 307.

पाणिप्रदान (पा° + प्र°) n. das Reichen der Hand (als Zeichen, dass man sein Versprechen halten wolle) R. 4, 34, 30.

पाणिवन्ध (पा° + व°) m. die Verbindung der Hände (bei der Heirath) MBh. 12, 9316.

पाणिभुज् (पा° + भुज्) m. Ficus glomerata ÇABDAĀ. im ÇKDr.

पाणिगन्तु (von पाणि) adj. Hände habend MBh. 12, 6701.

पाणिमर्द (पा° + मर्द) m. = कर्मर्द Carissa Carandas Lin. RĪĠAN. im ÇKDr.

पाणिमुक्त (पा° + मुक्त) n. (sc. अस्त्र) eine aus der Hand geschleuderte Waffe (ein Speer u. s. w.) HALĀJ. 2, 308.

पाणिमुख (पा° + मुख) adj. dessen Mund die Hand ist: अग्निमुखा वै देवाः पाणिमुखाः पितरः ĀÇV. GṚHJ. 4, 7. — Vgl. पाण्यास्य.

पाणिमूल (पा° + मूल) n. Handwurzel HALĀJ. 2, 378.

पाणिरुह (पा° + रुह) m. Fingernagel RĪĠAN. im ÇKDr. °रुह WILS.

पाणिवाद (पा° + वाद्) 1) m. Händeklatscher AK. 2, 10, 13. — 2) n. Händegeklatsch: (पाणिवादकाः) पाणिवादान्यवादयन् R. 2, 63, 4.

पाणिवादक (पा° + वा°) m. Händeklatscher H. 923. R. 2, 63, 4.

पाणिसंग्रहण (पा° + सं°) n. das Ergreifen der Hand (als Zeichen, dass man sein Versprechen halten wolle) R. 4, 34, 23.

पाणिसर्ग्य (पा° + सं°) adj. P. 3, 1, 124, Vārtt. 1. was aus der Hand abgewickelt wird: °सर्ग्या रज्जुः P., Sch. Vop. 26, 17. 18.

पाणिस्वनिक (von पा° + स्वन) m. Händeklatscher MBh. 7, 2912. 12, 1899.

पाणिकृता (पा° + कृ°) f. (sc. पुष्करिणी) N. pr. eines Teiches, den die Götter durch einen Schlag der Hand für Çākjamuni bildeten, LALIT. ed. Calc. 333, 8.

पाणितक m. 1) N. pr. eines Wesens im Gefolge des Skanda MBh. 9, 2545. — 2) pl. N. eines Volkes (v. l. für करीति) VP. 188, N. 35.

पाणितल n. = पाणितल 2. ÇABDAM. im ÇKDr.

पाणिकरण (पाणौ, loc. von पाणि, + करण) n. Heirath ĠAṬĪDH. im ÇKDr. — Vgl. u. पाणि.

पाण्ड, f. पाण्डो gaṇa गौरादि zu P. 4, 1, 41. — पाण्डोद्वारिणी MBh. 2, 119 fehlerhaft für पाण्डो, पाण्डुपुत्रेयु 13, 81 fehlerhaft für पाण्डु.

पाण्डक m. N. pr. eines Lehrers VĀJU-P. in Verz. d. Oxf. H. 53, b, 22.

पाण्डर 1) adj. f. झा weissgelb, weiss, weisslich TRIK. 3, 3, 211. H. 1393. HALĀJ. 4, 47. तुरग MBh. 1, 1446. गज HARIV. 6814. °दत्तानो कुञ्जराणाम् R. GORR. 2, 108, 9. दशनास्तव 3, 52, 27. ब्रह्मपाण्डरमूर्धना 2, 17. (ब्रह्म-पुषम्) सुपाण्डोरस्वम् 57, 34. भवनेतैः MBh. 1, 7579. क्वि ÇĀK. ÇU. 47, 13 (die anderen Autt. पाण्डुरा). सा धारा पाण्डुरा दिव्या सलिलस्य दिव्य्युता R. 4, 44, 62. 5, 3, 15. पाण्डरवासम् adj. ÇAT. BR. 15, 5, 1, 3. 15. °वासिनी (श्री) MBh. 1, 1446. eine best. Göttin in der Tantra-Literatur VJUTP. 105. पाण्डरेतरवासम् SUÇR. 1, 103, 5. पताका R. 6, 106, 23. कृत् 112, 77. Vgl. पाण्डु, पाण्डुर. — 2) m. a) eine best. Pflanze, = मरुचक UṆĀDIK. im ÇKDr. — b) N. pr. eines Berges MĀRK. P. 53, 10. 37, 13; vgl. पाण्डव. — c) N. pr. eines Nāga MBh. 1, 2152. — d) N. pr. einer Secte BURN. Intr. 568. — 3) n. a) Jasminblüthe (कुन्दपुष्प). — b) Röthel (गैरिक) ÇABDAĀ. im ÇKDr.

पाण्डरक (von पाण्डर) m. N. pr. eines Nāga RĪĠA VJUTP. 83.

पाण्डरपुष्पिका (von पा° + पुष्प) f. eine best. Pflanze, = शीतला ÇABDAĀ. im ÇKDr.

पाण्डरभित्तु (पा° + भित्तु) m. ein weissgekleideter Bettler, Bez. einer best. Secte VJUTP. 91. — Vgl. श्वेतभित्तु.

पाण्डव 1) m. patron. von पाण्डु BHAG. 1, 14, 20. 4, 35. N. 5, 25. pl. die fünf Kinder des Pāṇḍu (und auch ihre Partei) H. Ç. 139. MBh. 5, 3303. HĪP. 1, 1. BHAG. 1, 1. 10, 37. HARIV. 8019. 8033. 9797. कुरुपाण्डवाः RĪĠA-TAR. 1, 51. भेदः कुरुपाण्डवयोः (im Sinne des pl.) MBh. 1, 2234. पाण्डवश्रेष्ठ von Judhishthira HĪP. 1, 48. पाण्डवानीक BHAG. 1, 2. °कुलप्रसूत LALIT. ed. Calc. 24, 4. °गीता Verz. d. B. H. No. 1318. fg. — 2) adj. (vom vorherg.) f. ई den Kindern des Pāṇḍu gehörig: सेना MBh. 6, 3303. 7, 4999. श्री 14, 2006. — 3) m. N. pr. eines Berges LALIT. ed. Calc. 297, 2. 17; vgl. पाण्डर. — Vgl. निष्पाण्डव.

पाण्डवनकुल (पा° + न°) m. N. pr. eines Dichters Verz. d. Oxf. H. 124, a.

पाण्डवभिल m. Bein. Kṛṣṇa's TRIK. 4, 1, 31. — Das Ende des Wortes ist unklar.

पाण्डवायन 1) m. pl. = पाण्डवाः die Kinder des Pāṇḍu H. Ç. 139. — 2) m. sg. der Anhänger und Freund der Pāṇḍava, Bein. Kṛṣṇa's H. 217.

पाण्डवीय (von पाण्डव) adj. auf die Kinder des Pāṇḍu bezüglich, sie betreffend: परिक्लेशान् MBh. 5, 123.

पाण्डवेय 1) m. sg. und pl. = पाण्डव 1. Vop. 7, 6. H. Ç. 139. MBh. 1, 152. 7430. 4, 616. 2196. 7, 7069. 14, 372. fg. BHĀC. P. 1, 4, 7. — 2) adj. = पाण्डव 2: सैन्यानि MBh. 8, 1634; hier ist viell. पाण्डवीय zu lesen.

पाण्डर (wohl von पाण्डा) PAT. zu P. 4, 1, 130.

पाण्डित्य (von पाण्डित्) n. gelehrte Bildung, Gelehrsamkeit, Klugheit